ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ วัสคุผสม ทองแดง – ดีบุก สำหรับหัวกระสุนชนิดแตกหักได้

ชื่อผู้เขียน เรืออากาศเอก ศ ศาลา ครัวจัตุรัส

หลักสูตร วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาวัสดุศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ คร.ชุลีพร ถนอมศิลป์ ประชานกรรมการ

อาจารย์ คร. เรื่องเคช ชงศรี กรรมการ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาสมบัติทางกายภาพและสมบัติทางกลของวัสดุผสมทองแดง-ดีบุก เพื่อใช้ผลิตเป็นหัวกระสุนชนิดแตกหักได้ โดยใช้ผงทองแดงที่มีขนาดอนุภากเฉลี่ย 87 µm และ 288 µm ผสมกับผงดีบุกขนาด 35 µm อัตราส่วนทองแดงต่อดีบุก โดยน้ำหนักที่ต่างกัน ได้แก่ 95:5 90:10 และ 85:15 อัตขึ้นรูปแบบแกนเดียว และชินเทอร์ที่อุณหภูมิ 450 800 850 และ 900°C เป็นเวลา 45 นาที ภายใต้บรรยากาศไฮโดรเจน จากนั้นศึกษาสมบัติทางกายภาพ สมบัติทางกลและ ทดสอบการแตกหักจากการยิงกระทบเป้าแผ่นเหล็ก เทียบกับหัวกระสุนชนิดแตกหักได้ที่มีใช้งาน ในปัจจุบัน ผลการทดลองพบว่า การใช้ผงทองแดงขนาดเล็ก (87µm) ให้ชิ้นงานที่มีสมบัติดีกว่าผง ขนาดใหญ่ อัตราส่วนผสมโดยน้ำหนักผงทองแดงและดีบุกที่ดีที่สุดคือ 90:10 ชิ้นงานที่ ซินเทอร์ที่อุณหภูมิสูง (800, 850, 900°C) มีสมบัติดีกว่าชิ้นงานที่ซินเทอร์ที่อุณหภูมิต่ำ (450°C) การ ทดสอบสมบัติทางกลพบว่า ความด้านทานต่อแรงดึง ความแข็งผิว ความทนต่อการกระแทก เพิ่มขึ้น ตามอุณหภูมิซินเทอร์ ชิ้นงานมีค่าความด้านทานแรงกดอยู่ในช่วง 49.83 – 213.81 MPa ซึ่งอยู่ ระหว่างค่าความด้านทานแรงกดของหัวกระสุนชนิดแตกหักได้ที่ใช้จริงในปัจจุบัน (31-310 MPa) ผลการทดสอบก่าความแข็งผิว และค่าความต้านทานแรงดึง มีค่าน้อยกว่าเหล็กลำ กล้องปืนและเป้าแผ่นเหล็ก นอกจากนี้ผลการทดสอบการแตกหักจากการยิงกระทบเป้า พบว่า ชิ้นงานที่ซินเทอร์ที่อุณหภูมิ 800°C มีการแตกหักได้

คำสำคัญ: หัวกระสุนชนิดแตกหักได้ / วัสดุผสมทองแดง-ดีบุก / สมบัติทางกล

Thesis Title Copper - Tin Composite for Frangible Bullets

Author Capt. Sorshalar Kruachatturat

Degree Master of Science (Material Science)

Supervisory Committee Lecturer Dr. Chuleeporn Thanomsilp Chairperson

Lecturer Dr. Ruangdaj Tongsri Member

ABSTRACT

and mechanical properties Physical of Copper-Tin a material for frangible bullet were studied. Copper powder of two average particle sizes, 87 and 288 µm, were mixed with tin powder, particle size 35 µm, using different weight ratios as 95:5, 90:10, and 85:15. The mixtures were then molded into test pieces by a uniaxial compression pressed under a pressure of 275 MPa in order to get the green density of 7.5 g/cm³. By inspection of the general physical properties of sample e.g. surface cracks, dimensional change, and breakability, it was found that the samples using the smaller copper powder (87µm) and high sintering temperature (900°C) had better qualities than the bigger copper powder (288µm) and low sintering temperature (450°C). The weight ratio of copper: tin as 90:10 resulted in the best quality samples. By varying the sintering temperature to 800 850 and 900°C, the results from mechanical testing including tensile test, surface hardness and impact test showed that the mechanical properties of sample improved with increasing sintering temperature. The compressive strengths of the samples were found to be in the range of 49.83-213.81 MPa while those of commercial frangible bullets were 31-310 MPa. The surface hardness and tensile strength were compared with those of an iron steel and aluminium used for the gun barrel, practicing target and body of an aircraft. The results showed lower values for the samples which

indicated that the gun barrel, practicing target or body of and aircraft should not be damaged. Finally, the results from the firing test by a gas gun showed that only the samples sintered at 800°C were frangible.

Keyword: Frangible Bullet/ Copper-Tin Composite/ Mechanical Properties

